

Quickscan

‘Aanvullend onderzoek Bergweidedijk, Deventer’

Auteur: Ing. J.G. Lindenholtz (Eindredactie: Drs. I. Veeman)
Projectcode: 08328A
Uw kenmerk: RS/EC/ROB2009.138634
Datum: 9 juni 2009
Status: Conceptnotitie

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doelstelling

Voorliggende notitie is opgesteld voor Gemeente Deventer (contactpersoon de heer R.A.P. van Hout) in verband met het verzoek om een vervolgonderzoek uit te voeren naar flora en strikt beschermde amfibieën (Rugstreeppad, Knoflookpad en Kamsalamander) op de locatie Bergweidedijk in Deventer. In 2008 is op deze locatie door EcoGroen Advies BV een quickscan natuurtoets uitgevoerd naar aanwezige natuurwaarden. In het verschenen rapport¹ is aangegeven dat strikt beschermde amfibieën niet kunnen worden uitgesloten. Tevens was flora niet voldoende onderzocht, gezien de late inventarisatieperiode in het jaar.

Deze notitie kan worden gezien als een aanvulling op de quickscan natuurtoets.

1.2 Situatie

De betreffende locatie is gelegen aan de rand van een bestaand bedrijventerrein en ligt aan de Bergweidedijk in Deventer (zie figuur 1). In de huidige situatie bestaat de locatie uit een bosperceel en twee paardenweides. Oppervlaktewater is aanwezig in de vorm van twee poelen. Bebouwing is, met uitzondering van twee kleine paardenschuurtjes, niet aanwezig.

De beoogde plannen bestaan uit de realisatie van het bedrijf Deventrade. Als gevolg hiervan zullen de aanwezige groenstructuren (grotendeels) en de poelen worden verwijderd.

---

¹ Lindenholtz J.G. (2008). Quickscan natuurtoets Deventrade Bergweidedijk, Deventer; Inventarisatie en beoordeling van natuurwaarden in het kader van natuurwet- en regelgeving. Rapport 08-328. EcoGroen Advies, Zwolle.

Figuur 1: Luchtfoto met de ligging van het plangebied binnen de rode omlijning (bron kaartondergrond Google earth).

2. Werkwijze en opzet

De Gemeente Deventer heeft gevraagd om een aanvullend onderzoek naar flora en amfibieën uit te voeren in het voorjaar van 2009. Deze periode is het meest gunstig voor het inventariseren van amfibieën en flora.

In het voorgestelde onderzoek is nagegaan welke beschermde en bedreigde (Rode Lijst) planten- en diersoorten in het plangebied voorkomen of kunnen voorkomen en welke effecten dit kan hebben op het beoogde plan. Tevens is aangegeven voor welke soorten een ontheffing moet worden aangevraagd in het kader van de Flora- en faunawet.

De uitwerking van gebiedsgericht beleid op de locatie wordt niet behandeld. Dit is in het eerder gemelde rapport reeds beschreven.

Als gevolg van aanlegwerkzaamheden en nieuwe gebruiksfuncties kunnen beschermde planten- en diersoorten geschaad worden. Uit de eerder genoemde quickscan natuurtoets blijkt dat de beschermde Brede wespenorchis en Kleine modderkruiper met zekerheid zijn vastgesteld in het plangebied. Ten aanzien van amfibieën en flora is onderstaande onderzoeksmethode voorgesteld. De veldonderzoeken voor beide soortgroepen zijn gecombineerd uitgevoerd. Voor een overzicht van de uitgevoerde veldbezoeken wordt verwezen naar tabel 1. Het onderzoek is uitgevoerd door M. (Mark) Hoksberg, L. (Leonieke) Kruijt, J. (Janneke) Lindenholz en M. (Mike) Wallink.

Tabel 1 Overzicht van de veldonderzoeken in 2009

Datum	Soort(groep)	Onderzoek naar	Tijdstip
9 en 10 april	Kamsalamander en Knoflookpad	Volwassen exemplaren en fuiken uitzetten en controleren	Avond- en ochtendbezoek
22 april	Kamsalamander, Knoflookpad en flora	Amfibieënitjes, eisnoeren, alle bijzondere planten soorten	Dagbezoek
8 mei	Flora	Alle bijzondere plantensoorten	Dagbezoek
14 mei	Rugstreepad	Eisnoeren en volwassen exemplaren	Avondbezoek

Veldonderzoek amfibieën***Kamsalamander***

Tijdens een avondbezoek op 9 april 2009 is een inventarisatie naar volwassen exemplaren van Kamsalamander uitgevoerd. Hiertoe zijn in totaal zes fuiken uitgezet, verdeelt over beide poelen. De volgende dag zijn de fuiken gecontroleerd en op 22 april is gezocht naar eitjes en volwassen exemplaren van Kamsalamander.

Knoflookpad

Knoflookpad is een moeilijk te inventariseren amfibie vanwege zijn verborgen leefwijze in alle stadia van zijn levenscyclus. De voortplantingsactiviteit vindt plaats in april, maar kan afhankelijk van de weersomstandigheden uitlopen tot half juni. De individuele dieren verblijven enkele weken in het water, waarbij zij zich ook nog eens het liefst in het diepe gedeelte ophouden. De mannetjes roepen van onder de waterspiegel een zacht kloppend geluid dat niet ver draagt. Omdat de populaties en koren in Nederland vaak ook nog klein zijn, zijn de dieren moeilijk te horen en te vinden. De dieren roepen na de schemering en met name rond middernacht, maar ook omstreeks twaalf uur overdag is er sprake van een kleine piek in roepactiviteit. De dikke eisnoeren, die van april tot in juni afgezet kunnen worden, zijn heel herkenbaar maar vaak moeilijk te vinden tussen de weelderige onderwatervegetatie.

Een avondtelling van kooractiviteit bij het voortplantingswater heeft op 9 april 2009 plaatsgevonden. Tijdens het dagbezoek op 22 april is gezocht naar eisnoeren.

Rugstreepad

Op 14 mei 2009 is een avondbezoek gebracht. Voordat de schemering inviel is gezocht naar eisnoeren van Rugstreepad. Vervolgens zijn, door middel van kooractiviteit bij het voortplantingswater, Rugstreepad geteld.

Algemeen

Naast bovengenoemde onderzoeksmethoden zijn de poelen tijdens de inventarisatierondes ook bemonsterd met een steeknet. Daarbij zijn alle waarnemingen van de aanwezige amfibieën (volwassen exemplaren en eieren) genoteerd.

Het zoeken naar larven en gemetamorfoseerde dieren vanaf juni is conform de onderzoeksvraag achterwege gelaten.

Veldonderzoek flora

Het plangebied is tijdens twee dagbezoeken op 22 april en 8 mei 2009 onderzocht op aanwezigheid van beschermde planten (Flora- en faunawet) en plantensoorten van de Rode Lijst. Tevens ging speciale aandacht uit naar kwelindicatoren en soorten van oude bossen. Een complete lijst van aanwezige flora is als bijlage I toegevoegd aan deze rapportage.

3. Resultaten

3.1 Flora

Uit het floraonderzoek blijkt dat er geen soorten zijn aangetroffen die duiden op kwelsituaties of oude bosbodems. Er zijn geen soorten van de Rode Lijst aanwezig. Er zijn drie beschermde plantensoorten aanwezig binnen het plangebied. Het betreft de laag beschermde (FFW tabel 1) Grote kaardenbol (ca. 80 exemplaren) en Brede wespenorchis (ca. 10 exemplaar) en de middelhoog beschermde (FFW tabel 2) Wilde marjolein (ca. 10 exemplaren) (zie ook bijlage II).

Voor de laag beschermde plantensoorten geldt bij ruimtelijke ingrepen automatisch een vrijstelling op de ontheffingsplicht van de Flora- en faunawet. Ook schadebeperkende maatregelen zijn niet noodzakelijk. Schade aan Grote kaardenbol en Brede wespenorchis kan echter wel worden beperkt door indien mogelijk de groeiplaatsen te ontzien bij bouwactiviteiten of de planten te verplaatsen naar gelijksoortige milieus in de directe omgeving.

Indien mogelijk dienen de groeiplaatsen van de middelhoog beschermde Wilde marjolein te worden behouden. Bij het eventueel beschadigen, vernietigen of verwijderen van de groeiplaatsen, dient een ontheffing te worden aangevraagd in het kader van de Flora- en faunawet. Hierin worden onder andere de volgende mitigerende maatregelen beschreven:

- Het markeren de groeiplaatsen van Wilde marjolein voorafgaand aan de werkzaamheden;
- Het verplanten van de planten door deze voldoende diep uit te graven;
- Terugplaatsing van de plant op een nabij gelegen locatie met gelijke omstandigheden qua bodemgesteldheid en beheer (zonnig, vrij droog, matig voedselrijk en vrijwel pH-neutrale bodem);
- Uitvoering van bovengenoemde punten in de periode 1 maart - 31 augustus en op het moment dat de planten voldoende groei tonen om zich te kunnen vestigen op de nieuwe standplaatsen.

Tijdens het veldonderzoek zijn de, in het offerteonderzoek gemelde, kwelindicatoren (Beekpunge, Holpijp, Lidsteng, Veldrus en Waterviolier) en soorten van oude bossen (Adelaarsvaren, Bosanemoon, Dalkruid, Gewone salomonszegel, Groot heksenkruid en Muskuskruid) niet aangetroffen. Een complete lijst van de aanwezige flora is als bijlage I toegevoegd aan deze rapportage.

3.2 Amfibieën

Tijdens het onderzoek zijn geen waarnemingen gedaan van de juridisch zwaarder beschermde soorten Kamsalamander, Knoflookpad en Rugstreeppad. Ondanks intensief onderzoek zijn deze soorten niet aangetroffen binnen het plangebied en kan het voorkomen worden uitgesloten. Voor Kamsalamander, Knoflookpad en Rugstreeppad hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet te worden aangevraagd.

Wel zijn waarnemingen gedaan van algemeen voorkomende en laag beschermde amfibieën. Het betreft Gewone pad, Bastaardkikker (roepend), Bruine kikker (dril) en Kleine watersalamander. Van laatstgenoemde soort werden in de poel langs de bosrand vijf adulte exemplaren en in de kleine weilandpoel 10 adulte exemplaren aangetroffen.

Voor de algemene soorten geldt automatisch een vrijstelling op de ontheffingsplicht van de Flora- en faunawet. Ook schadebeperkende maatregelen zijn niet noodzakelijk, maar wel wenselijk. Schade aan amfibieën kan geminimaliseerd worden door in dit geval de werkzaamheden zoveel mogelijk uit te voeren buiten de voortplantings- (maart-15 aug.) en overwinteringsperiode (15 nov.-feb./mrt.).

3.3 Overige soortgroepen

Vissen

Tijdens het onderzoek in het voorjaar van 2009 is wederom Kleine modderkruiper aangetroffen. Deze soort is middelhoog beschermd in de Flora- en faunawet (FFW tabel 2). De waarnemingen in 2009 betreffen zestien adulte exemplaren, twee subadulten en vier juvenielen (zie ook bijlage III). Het feit dat alle stadia van Kleine modderkruiper zijn aangetroffen, geeft aan dat beide poelen als voortplantingswater worden gebruikt door deze soort.

Volgens de voorgenomen plannen kunnen beide poelen niet worden behouden. Wanneer de poelen onder geen beding kunnen worden ingepast, is het aanvragen van een ontheffing in het kader van artikel 75 van de Flora- en faunawet noodzakelijk. Hierin worden onder andere de volgende maatregelen beschreven:

- De te dempen poelen worden leeggepompt, waarbij de zuigmond van de pompinstallatie wordt afgeschermd;
- Als er een klein laagje water over is in de poelen wordt dit met een steeknet leeggevist;
- De sliblaag wordt op de kant gebracht en onderzocht op vissen en amfibieën. Deze worden direct verzameld en uitgezet in een in de omgeving aanwezige geschikt wateroppervlakte (bijvoorbeeld de Kieftenbeltkolk);
- Het controleren en overzetten gebeurt onder begeleiding van een ter zake deskundige;
- De werkzaamheden worden uitgevoerd voorafgaand aan het voortplantingsseizoen (begin maart), of pas als de vissenlarven vrij kunnen zwemmen (juli/augustus).

Vleermuizen

Alle vleermuizen zijn strikt beschermd in de Flora- en faunawet. Tijdens het onderzoek in 2009 zijn enkele foeragerende exemplaren van Gewone dwergvleermuis en Laatvlieger waargenomen.

Door de geplande werkzaamheden worden geen potentiële vaste rust- of verblijfplaatsen van vleermuizen verstoord of vernietigd. Dergelijke verblijfplaatsen zijn niet aangetroffen of te verwachten in de bebouwing en bomen. Ook worden geen essentiële vliegroutes of foerageergebieden verstoord of vernietigd.

Vervolgstappen, zoals nader onderzoek of een ontheffingsaanvraag zijn dan ook niet van toepassing.

Broedvogels

In het plangebied is een aantal algemene soorten van ruigten en struweel aangetroffen of te verwachten zoals Roodborst, Winterkoning, Heggenmus, Groenling, Tjiftjaf, Fitis, Zwartkop, Grasmus, Vink, Boomkruiper, Houtduif en Merel. Het plangebied is ongeschikt voor weidevogels.

Horsten van roofvogels of vaste verblijfplaatsen van ontheffingsplichtige vogelsoorten als spechten en uilen zijn in het plangebied of de directe omgeving niet aangetroffen en ook niet te verwachten. Wel is een buiten gebruikzijnd nest van Grote bonte specht aangetroffen.

Het is veelal niet mogelijk ontheffing te verkrijgen voor verbodsbepalingen die gelden voor broedvogels. Er mogen daarom geen activiteiten worden ondernomen op locaties waar nesten of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de vogels aanwezig zijn. Werkzaamheden die broedbiotopen van vogels verstoren of beschadigen dienen buiten het broedseizoen van de aanwezige vogels te worden gestart. De broedperiode verschilt per soort en soms ook per jaar. In het kader van de Flora- en faunawet wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum. Voor de aanwezige soorten kan de periode tussen 15 maart en 15 juli worden aangehouden als

broedseizoen. Als in de periode 15 juli - 15 november gestart wordt met de werkzaamheden dan is het van belang om na te gaan of bewoonde nesten van Houtduif aanwezig zijn binnen de invloedssfeer van de plannen.

Door gefaseerd te werken en de uitvoering op te starten buiten het broedseizoen, is het mogelijk verstoring of beschadiging van broedbiotopen van vogels te voorkomen. Indien blijkt dat broedvogels afwezig zijn is het ook mogelijk om binnen de broedperiode van vogels aan te vangen met de werkzaamheden. Ook hoeven werkzaamheden niet altijd voor het broedseizoen te worden afgerond op voorwaarde dat er geen broedgelegenheid ontstaat. Daarbij kan het helpen om het ontstaan van geschikt broedbiotoop (bijv. ruigtestroken) te voorkomen.

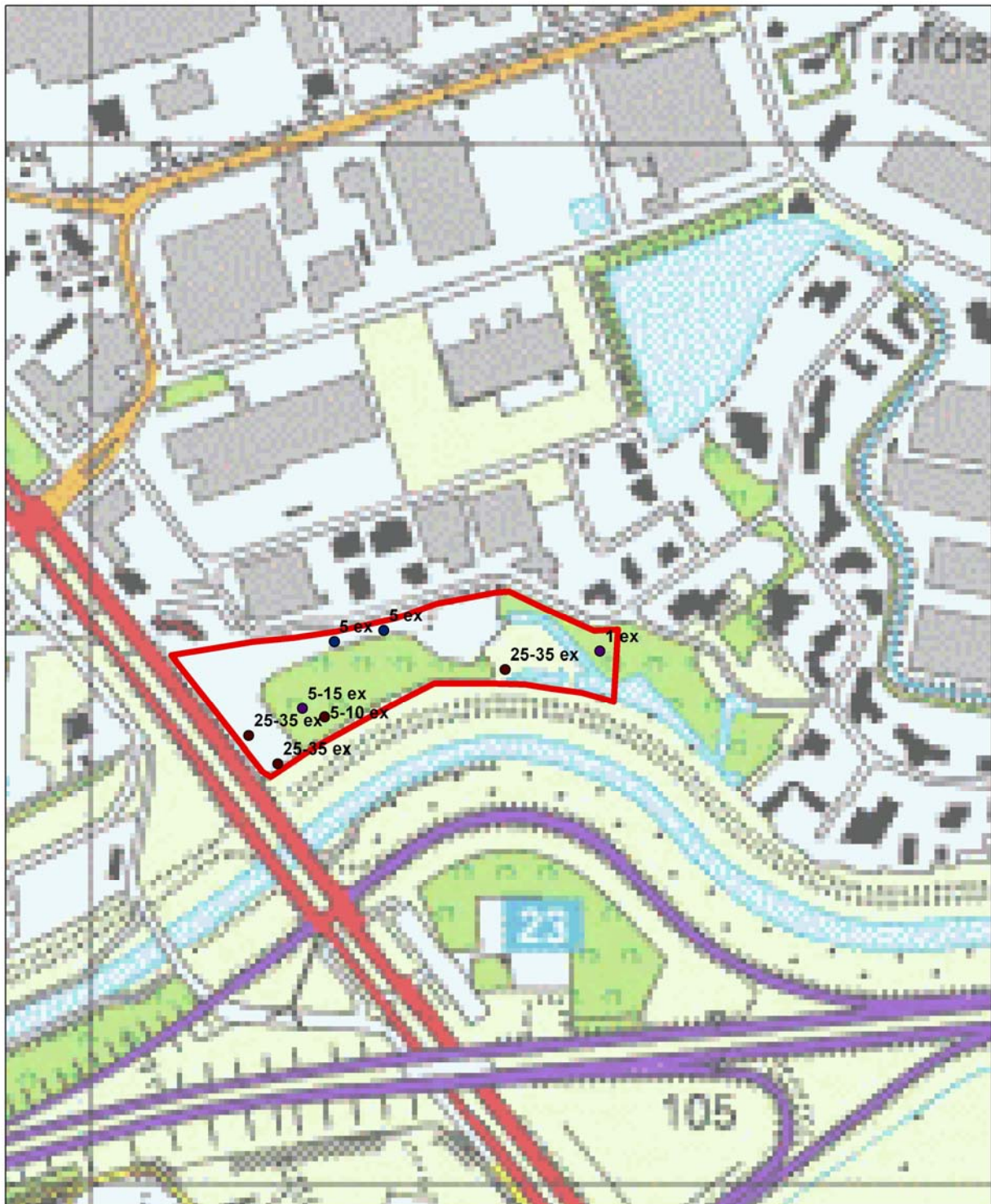
BIJLAGEN

BIJLAGE I: OVERZICHT WAARGENOMEN PLANTENSOORTEN

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Akkerdistel	<i>Cirsium arvense</i>	Hop	<i>Humulus lupulus</i>
Akkervergeet-mij-nietje	<i>Myosotis arvensis</i>	Hopklaver	<i>Medicago lupulina</i>
Amandelwilg	<i>Salix triandra</i>	Jakobskruiskruid s.l.	<i>Senecio jacobaea</i>
Bijvoet	<i>Artemisia vulgaris</i>	Katwilg	<i>Salix viminalis</i>
Bitterzoet	<i>Solanum dulcamara</i>	Kleefkruid	<i>Galium aparine</i>
Blauw glikkruid	<i>Scutellaria galericulata</i>	Knopig helmkruid	<i>Scrophularia nodosa</i>
Boerenwormkruid	<i>Tanacetum vulgare</i>	Kraakwilg	<i>Salix fragilis</i>
Boswilg	<i>Salix caprea</i>	Kruipende boterbloem	<i>Ranunculus repens</i>
Brede wespenorchis (FFW tabel 1)	<i>Epipactis helleborine</i>	Krulzuring	<i>Rumex crispus</i>
Canadese guldenroede	<i>Solidago canadensis</i>	Liesgras	<i>Glyceria maxima</i>
Dauwbraam	<i>Rubus caesius</i>	Luzerne	<i>Medicago sativa</i>
Eenstijlige meidoorn	<i>Crataegus monogyna</i>	Madeliefje	<i>Bellis perennis</i>
Fluitenkruid	<i>Anthriscus sylvestris</i>	Moerasandoorn	<i>Stachys palustris</i>
Geknikte vossenstaart	<i>Alopecurus geniculatus</i>	Moerasspirea	<i>Filipendula ulmaria</i>
Gelderse roos	<i>Viburnum opulus</i>	Moeraswalstro	<i>Galium palustre</i>
Gele liis	<i>Iris pseudacorus</i>	Moeraszegge	<i>Carex acutiformis</i>
Gele waterkers	<i>Rorippa amphibia</i>	Penningkruid	<i>Lysimachia nummularia</i>
Gestreepte witbol	<i>Holcus lanatus</i>	Pinksterbloem	<i>Cardamine pratensis</i>
Gewone berenklauw	<i>Heracleum sphondylium</i>	Poelruit	<i>Thalictrum flavum</i>
Gewone braam	<i>Rubus fruticosus</i>	Ridderzuring	<i>Rumex obtusifolius</i>
Gewone hoornbloem	<i>Cerastium fontanum</i> sups. <i>Vulgare</i>	Rietgras	<i>Phalaris arundinacea</i>
Gewone ereprijs	<i>Veronica chamaedrys</i>	Rode klaver	<i>Trifolium pratense</i>
Gewone es	<i>Fraxinus excelsior</i>	Rode kornoelje	<i>Cornus sanguinea</i>
Gewone esdoorn	<i>Acer pseudoplatanus</i>	Ruw beemdgras	<i>Poa trivialis</i>
Gewone glanshaver	<i>Arrhenatherum elatius</i> subsp. <i>elatius</i>	Ruwe berk	<i>Betula pendula</i>
Gewone hennepnetel	<i>Galeopsis tetrahit</i>	Schapezuring	<i>Rumex acetosella</i>
Gewone margriet	<i>Leucanthemum vulgare</i>	Scherpe boterbloem	<i>Ranunculus acris</i>
Gewone paardenbloem	<i>Taraxacum officinale</i>	Schietwilg	<i>Salix alba</i>
Gewone smeewortel	<i>Symphytum officinale</i>	Smalle en Voederwikke	<i>Vicia sativa</i>
Gewone waterbies	<i>Eleocharis palustris</i>	Smalle waterpest	<i>Elodea nuttallii</i>
Gewoon herderstasje	<i>Capsella bursa-pastoris</i>	Smalle weegbree	<i>Plantago lanceolata</i>
Gewoon speenkruid	<i>Ranunculus ficaria</i> subsp. <i>bulbilifer</i>	Spaanse aak	<i>Acer campestre</i>
Gewoon varkensgras	<i>Polygonum aviculare</i>	Speerdistel	<i>Cirsium vulgare</i>
Grauwe en Rossige wilg	<i>Salix cinerea</i>	Sporkehout	<i>Rhamnus frangula</i>
Grote brandnetel	<i>Urtica dioica</i>	Straatgras	<i>Poa annua</i>
Grote egelskop s.s.	<i>Sparganium erectum</i> subsp. <i>erectum</i>	Tengere rus	<i>Juncus tenuis</i>
Grote weegbree	<i>Plantago major</i>	Tijmeprijs	<i>Veronica serpyllifolia</i>
Grote kaardebol (FFW tabel 1)	<i>Dipsacus fullonum</i>	Veldlathyrus	<i>Lathyrus pratensis</i>
Grote kattenstaart	<i>Lythrum salicaria</i>	Vijfvingerkruid	<i>Potentilla reptans</i>
Grote lisdodde	<i>Typha latifolia</i>	Vogelkers	<i>Prunus padus</i>
Grote vossenstaart	<i>Alopecurus pratensis</i>	Watermunt	<i>Mentha aquatica</i>
Grote waterweegbree	<i>Alisma plantago-aquatica</i>	Watermuur	<i>Stellaria aquatica</i>
Grote wederik	<i>Lysimachia vulgaris</i>	Waterzuring	<i>Rumex hydrolapathum</i>
Haagbeuk	<i>Carpinus betulus</i>	Wilde bertram	<i>Achillea ptarmica</i>
Haagliguster	<i>Ligustrum ovalifolium</i>	Wilde marjolein	<i>Origanum vulgare</i>
Haagwinde	<i>Calystegia sepium</i>	Witte dovenetel	<i>Lamium album</i>
Harig wilgenroosje	<i>Epilobium hirsutum</i>	Witte klaver	<i>Trifolium repens</i>
Hazelaar	<i>Corylus avellana</i>	Wolfspoot	<i>Lycopus europaeus</i>
Hazenzegge	<i>Carex ovalis</i>	Zeegroene muur	<i>Stellaria palustris</i>
Heermoes	<i>Equisetum arvense</i>	Zilverschoon	<i>Potentilla anserina</i>
Heksenmelk s.l.	<i>Euphorbia esula</i>	Zoete kers	<i>Prunus avium</i>
Hondsdrif	<i>Glechoma hederacea</i>	Zomprus	<i>Juncus articulatus</i>
Hondsroos	<i>Rosa canina</i>	Zwarte els	<i>Alnus glutinosa</i>

BIJLAGE II: VERSPREIDINGSKAART FLORA

Flora		Aanvullend onderzoek Bergweidedijk Deventer	
● Brede wespenorchis (FFW tabel 1)		● Flora	
● Grote kaardenbol (FFW tabel 1)		Datum	03-06-2009
● Wilde marjolein (FFW tabel 2)		Status	Definitief
□ Plangebied		Auteur	Ing. E. Griffioen
		Topografie	DLO/Topografische Dienst Streekl.
		ecogroen advies	

BIJLAGE III: VERSPREIDINGSKAART VISSEN

